Rok IV Gdańsk, Katowice, Kraków, Lwów, Łódź, Poznań, Warszawa i Wilno Nr 12

Poznań, dnia 15 czerwca 1939 r.

EMERYT

Wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Adres Redakcji i Administracji Poznań — Matejki 54
Telefonu Nr 8-86 38
Konto P. K. O. 209 000
Konto poczt.-rozrach Nr 50
Rękopisów się nie zwraca

Prenumerata:
rocznie . . . . zł 6,00
kwartalnie . . . . . zł 1.50
pojed. numer . . . zł 0,25

Ogłoszenia:
drobne: 1 słowo . . 10 gr
napisowe 1 słowo . 20 gr
reklamy: ¼ strony 40 zł
100 mm kw. . . . . 0.30 zł

Według otrzymanych dotychczas zgłoszeń, Czytelnicy „Emeryta“ subskrybowali na P. O. P. L. sumę 52.280 zł. Dalsze zgłoszenia napływają

O nowelizację przepisów egzekucyjnych

Według art. 5 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 Dz. Ust. 6/24 poz. 46 — zaopatrzenie emerytalne (uposażenie emerytalne, pensja wdowia i sieroca) oraz odprawy mogły ulegać zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu **tylko z tytułu alimentów**, jakoteż zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu lub administracyjnemu **z tytułu należności Skarbu Państwa**.

Wysokość zapowiedzeń i zajęć wynosiła dla alimentów 2/5 zaopatrzenia emerytalnego wzgl. odprawy, a dla należności Skarbu Państwa 1/5 zaopatrzenia emerytalnego, a 2/3 odprawy.

Powołany przepis stanowił więc, że powyższe zaopatrzenia nie mogły ulegać zapowiedzeniom i zajęciom z jakichkolwiek innych tytułów, a samo określenie **„zaopatrzenie“** było wystarczającym uzasadnieniem jego zwolnienia z pod rygoru egzekucyjnego.

Ograniczenia w zajęciu zaopatrzeń emerytów wojskowych, wdów i sierót po zawodowych wojskowych uregulowała ustawa z dnia 2 kwietnia 1925 Dz. Ust. nr. 45 poz. 312.

Kodeks postępowania cywilnego w części II. dotyczącej postępowania egzekucyjnego i zabezpieczającego (Dz. Ust. nr 112 z dnia 1 grudnia 1932 poz. 934) wprowadził zasadniczą zmianę w zapowiedzeniu i zajęciu zaopatrzeń emerytalnych, postanowił on bowiem co następuje:

„Art. 575. § 1. Uposażenie służbowe i zaopatrzenie emerytalne (uposażenie emerytalne, pensja wdowia i sieroca) osób, będących w publiczno-prawnym stosunku służbowym, pracowników samorządowych oraz diety posłów i senatorów, wynagrodzenie pracowników umysłowych i robotników, tudzież świadczenia powtarzające się, których celem jest zapewnienie utrzymania, należnego z tytułu: alimentów, renty za utratę zdolności do pracy, ubezpieczenia, wsparcia lub z jakiegokolwiek innego tytułu prawnego, jeżeli nie przewyższają 1.200 zł miesięcznie, — **podlegają egzekucji w jednej piątej części**, a na zaspokojenie należności alimentarnych **także w drugiej piątej części**, przy czym zawsze suma stu złotych miesięcznie wolna jest od egzekucji, **chyba, że dochodzone są należności alimentarne.**

Jeżeli dłużnik otrzymuje miesięcznie powyżej 1.200 złotych, egzekucji podlega ponadto połowa całej przewyżki, a na zaspokojenie należności alimentarnych również i druga połowa.

§ 2. Przy zbiegu egzekucji należności alimentarnych z egzekucją innych należności, jedna piąta część podlega egzekucji **za wszystkie długi ogółem**, druga zaś piąta na zaspokojenie samych tylko należności alimentarnych, o ileby pierwsza część na nie przy zbiegu z innymi wierzytelnościami nie wystarczała. Według tej samej zasady podlega egzekucji przewyżka ponad 1.200 zł miesięcznie.

§ 3. Dodatki, które dłużnik otrzymuje na utrzymanie członka rodziny, podlegają w całości egzekucji na zaspokojenie należności alimentarnych tego członka przed innymi należnościami.

§ 4. Uposażenie oraz zaopatrzenie emerytalne osób wojskowych podlega egzekucji według przepisów szczególnych.

Zatem zaopatrzenia emerytalne osób cywilnych straciły swoją nienaruszalność, podlegają one egzekucji na równi z wszystkimi innymi wierzytelnościami, których zajęcie jest dopuszczalne. przy czym o ile chodzi o alimenta — **nie oznaczono nawet minimum nie podlegającego zajęciu.**

Związek Emerytów w Poznaniu dowiedziawszy się, iż w Komisji Prawniczej Sejmu rozpatrywany jest projekt zmiany niektórych przepisów o postępowaniu egzekucyjnym, odniósł się do Komisji z prośbą o rozpatrzenie również postulatu wyłączenia z pod egzekucji zaopatrzeń emerytalnych oraz o ustalenie przy roszczeniach Skarbu Państwa i alimentacyjnych minimum nie podlegającego zajęciu na kwotę 200 zł.

Jeszcze na jedną okoliczność wypadałoby zwrócić uwagę przy nowelizacji postępowania egzekucyjnego, — zwłaszcza przy egzekucjach z wierzytelności pieniężnych i innych praw majątkowych, — a mianowicie na konieczność ustanowienia kolejności w zaspakajaniu wierzycieli w drodze egzekucji.

Postanowienie art. 575 k. p. c. § 2, iż przy zbiegu egzekucji, jedna piąta część podlega zajęciu za wszystkie długi ogółem“, doprowadziło do tego, że sumy ściągnięte w drodze egzekucji dzieli się procentowo, stosownie do wysokości sum egzekwowanych pomiędzy wszystkich wierzycieli a więc nawet tych, którzy w ostatniej chwili uzyskali zajęcie, a właściwie przystąpili do zajęcia już dokonanego. Postępowanie takie umożliwia opornemu dłużnikowi uchylanie się od zaspakajania pretensji słusznych, przez powodowanie wierzycieli z wysokimi sumami już zaspokojonymi, a nawet fikcyjnymi, do stawiania wniosków o zajęcie uposażenia na ich rzecz, tak, że wierzyciel dla którego pierwsza egzekucja została dokonana, — przez lata całe nie uzyska pokrycia swojej pretensji, zwłaszcza jeżeli ona jest mniejsza od sum następnych.

Zasady słuszności i racjonalności postępowania egzekucyjnego przemawiają bezwarunkowo za kolejnością zaspakajania egzekucyjnego według kolejności dokonanych zajęć.

FRANCISZEK NOWAKOWSKI

Organizacja emerytów państwowych w Europie

Redakcja „Emeryta" pragnąc zapoznać się z stosunkami w jakich żyją emeryci w innych państwach europejskich zdołała po dłuższych wywiadach i przeprowadzonej licznej korespondencji nawiązać kontakt z niektórymi Związkami i Zrzeszeniami emerytów zagranicą. Chodziło nam nie tylko o poznanie działalności organizacyj emeryckich, ale także przepisów regulujących przenoszenie funkcjonariuszów w stan spoczynku oraz stanowiących normy uposażeń emerytalnych i ochrony praw emerytów.

Otrzymaliśmy nadzwyczaj bogaty i ciekawy materiał z Bułgarii, Grecji, Belgii, Turcji, Szwecji i Francji, którym w miarę dokonywanych tłumaczeń podzielimy się z Czytelnikami.

Najprzystępniejszym dla nas jest język francuski, dlatego cykl interesujących informacyj o życiu organizacyjnym zagranicznych urzędników i pensjonistów rozpoczniemy od Francji, w której istnieje potężna organizacja urzędników państwowych i takichże emerytów pod nazwą: „Generalna Federacja Czynnych i Emerytowanych Funkcjonariuszów w Francji". Organizacja wydaje czasopismo p. t. „La Tribune des Fonctionnaires et des Retraités". Jest to tygodnik, wychodzący każdej soboty.

W nr 820 Trybuny z dnia 18 marca 1939 r. znajduje się artykuł wstępny p. t.: „Przed naszym Kongresem". Kongres ten wyznaczony został właśnie w czasie, w którym świat cały — tzn. — tak rządy jako też narody — zostały głęboko zaniepokojone swawolnym wystąpieniem mocarstw totalistycznych przez które to wystąpienie cywilizacja i pokój świata mogą być zakłócone. Mimo tych wystąpień obywatele nie tracą ducha.

Kongres został zwołany i odbędzie się. Musi on stanowić ważny krok naprzód w życiu Federacji, której jedność materialna i moralna jest obecnie więcej pożądana niż kiedykolwiek.

Drugi artykuł p. t.: „Kroki poczynione przez Federację generalną Emerytów" przynosi wiadomość o staraniach zmierzających do uzyskania zniżek kolejowych.

Od czasu wprowadzenia **biletów popularnych na kolejach** w czasie urlopów, cofnięte zostały zniżki kolejowe. — Federacja Generalna emerytów poczyniła kroki u Ministra robót publicznych p. Frossarda i w Towarzystwach kolejowych w celu utrzymania dla emerytów zniżonych biletów kolejowych.

P. Frossard przyrzekł swoją pomoc; ale jego dymisja rozwiała nadzieję emerytów na dalsze zniżki.

Federacja emerytów przyjęta była w Izbie Deputowanych a deputowany p. Dadot, przyrzekł delegacji, że emeryci mogą liczyć na poparcie Izby w realizacji swych życzeń.

„Trybuna" jest wielką gazetą, o rozmiarach 60×43 cm. o 6-ciu stronicach: Widocznie świat pracowników państwowych czynnych i pensjonowanych jest tam więcej zwarty i ofiarny, jeżeli zdołał stworzyć i utrzymać takie pismo, które oprócz artykułów o urzędnikach i emerytach przynosi również wiadomości treści ogólnej m. i. o polityce, handlu, koloniach itd. oraz dwie strony anonsów.

Numer 821 „Trybuny" z dnia 25 marca 1939 r. ogłasza sprawozdanie z Kongresu federalnego odbytego w dniach 20, 21 i 22 marca br. w Paryżu.

W obliczu wielkich zajść międzynarodowych, wierni tradycji i powadze członkowie Kongresu dyskutowali w wielkim skupieniu ducha.

Jednozgodność osiągnięta została w następujących punktach:

1) Niezachwiany charakter jedności federalnej,

2) Akcja polepszenia bytu; podwyższenia poborów urzędników czynnych i emerytów, podniesienia stanu moralnego, ustalenia tytułów dla sił pomocniczych,

3) Absolutna niezależność syndykalizmu,

4) Nieodzowna konieczność wspólnej akcji narodów w sprawie niezależności wszystkich narodów i respektowania prawa międzynarodowego.

W Kongresie brało udział 471 delegatów z 75 departamentów i 45 syndykatów nacjonalnych (Stowarz. urzędniczych) Francji oraz Algieru, Tunisu i Marokka.

Nigdy jeszcze liczba przybyłych delegatów twierdzi „Trybuna" nie była tak wysoka jak obecnie.

Delegaci jednogłośnie wyrazili swoją sympatię i solidarność dla narodów, które popadły pod jarzma państw totalistycznych.

P. Boursicot mówił o potrzebie solidarności wśród urzędników i emerytów. Pismo od siebie zwraca się ponownie do wszystkich tych, którzy na dotychczasowe wezwanie przystąpienia do związku nie odpowiedzieli z prośbą, aby to uczynili niezwłocznie. Solidarność jest formą czynu. Niechaj wszyscy to zrozumieją, wówczas Federacja stanie się silniejszą.

Kongres, po zbadaniu zabiegów Zarządu generalnej Federacji w sprawie poprawy sytuacji materialnej ogółu funkcjonariuszy, zatwierdził tę akcję w myśl dyrektyw z lutego 1938 r. a równocześnie uchwalił nie zadowolić się rezultatami dotychczas osiągniętymi, ale podkreślając niedostateczność poborów, wobec wysokości kosztów życia postanowił czynić dalsze starania o poprawę bytu. Dochody nie osiągają minimum kosztów życiowych, kategorie niższych funkcjonariuszy odczuwają to codziennie, wytwarza się sytuacja bliska nędzy, a kategorie średnich i wyższych urzędników odczuwają tak samo trudności położenia.

Stanowisko socjalne urzędników obniża się w miarę pogarszania się ich położenia materialnego. Kongres podkreślił na nowo potrzebę zaprzestania obniżania stanowiska socjalnego urzędników i emerytów w interesie samego państwa demokratycznego oraz wspólności narodowej.

Kongres powziął uchwałę polepszenia bytu do minimum kosztów życiowych, rewizji poborów, jako też przyznania dodatków drożyźnianych dla rezydencji (Paryża) i dodatków dla obarczonych liczną rodziną oraz automatycznego zastosowania dodatków, w miarę podwyższenia się kosztów życia.

Ażeby osiągnąć te cele, o których zresztą Parlament został powiadomiony w czasie ostatnich posiedzeń budżetowych przez przedstawicieli Federacji Generalnej, jest wskazaną dalsza akcja i wyznaczenie osobnej Komisji w celu rewizji wysokości poborów i dodatków drożyźnianych, również wskazane jest skontrolowanie uchwał powziętych przez poprzednie zebrania federalne.

Kongres upoważnił Zarząd do podjęcia zabiegów w zrealizowaniu uchwał i zapelował do syndykatów nacjonalnych i sekcyj departamentarnych o poparcie tych zabiegów według możności.

Kongres Federacji funkcjonariuszy wyraził życzenie, ażeby przy podziale kredytu w wysokości 1800 milionów franków, przeznaczonego na polepszenie sytuacji funkcjonariuszów czynnych i emerytowanych, uwzględnieni zostali w pierwszej linii emeryci z małymi dochodami.

Kongres przyjął z satysfakcją do wiadomości pierwsze rezultaty akcji federalnej w sprawie uchwały z miesiąca lutego, ażeby Rząd w czasie trzech miesięcy wypracował projekt ustawy w przedmiocie tytularyzacji pomocniczych sił biurowych i służby administracyjnej oraz przedsiębiorstw państwowych.

Na nasze konkretne zapytania otrzymaliśmy z Paryża pismo, które w dosłownym tłumaczeniu opiewa jak następuje:

„Federation Generale
des
Fonctionnaires
Paris 7

Drodzy Przyjaciele!

W nawiązaniu do Waszego listu z 15 bm. prosimy WPanów przyjąć do wiadomości następujące wyjaśnienia.

1) Funkcjonariusze państwowi podlegają przepisom emerytalnym ustawy **z 14 kwietnia 1924** (żurnal ofi-

cjalny z 15.IV 1924), którego jeden egzemplarz dołączamy.

2) Prawo do pensji emerytalnej przysługuje normalnie po 30 latach służby i 60 latach wieku. Służba w koloniach liczy się 4 lata za 3 lata służby; emeryturę osiąga się tam już po 25 latach służby i 55 latach wieku.

3) W budżecie za r. 1939 całkowita suma poborów, dodatku na familię i dodatku drożyźnianego dla funkcjonariuszy emerytowanych państwowych, cywilnych i wojskowych wynosi mniejwięcej 5.950.000.000 frs. na budżet totalny 66.564.624.059 frs. tj. około 9% budżetu zwykłego.

4) Zawiadamiamy w końcu uprzejmie, że będziemy wysyłać WPanom bezpłatnie 1 egzemplarz naszego czasopisma: „Trybuna“, które jest tygodniowym organem Federacji Generalnej Emerytów. — WPanowie mogą nawiązać korenspondencję z tym pismem we wszystkich kwestiach, dotyczących emerytów państwowych.

5) Niezmiernie jest trudno odpowiedzieć dokładnie na zapytanie co do ilości emerytów, jednakowoż możemy twierdzić, że liczba emerytów państwowych, cywilnych i wojskowych, łącznie z wdowami i sierotami wynosi mniejwięcej 250.000 emerytów cywilnych i 70.000 wdów. Stan urzędników i funkcjonariuszy w czynnej służbie wszystkich kategorii łącznie rękodzielników państwowych i około 190.000 czynnych wojskowych wynosi ponad 800.000 osób.

Prosimy przyjąć Drodzy Przyjaciele wyrazy naszego wysokiego poważania

Sekretarz

(dalszy ciąg nastąpi)

Ruch organizacyjny emerytów w Polsce

O ruchu organizacyjnym i o jego pewnych niedociągnięciach, Związek Polskich Zrzeszeń Emerytalnych informował zrzeszonych w artykule zamieszczonym w Nr 7 „Emeryta“ z roku 1939, pozostawiając jeszcze do omówienia sprawozdania poszczególnych Zrzeszeń, które napłynęły do Związku w ostatnim czasie.

Na 51 Zrzeszeń należących do Związku nadeszły sprawozdania tylko od 42 Zrzeszeń — reszta Zrzeszeń sprawozdań dotychczas nie nadesłała.

Zastanawiając się nad poszczególnymi sprawozdaniami podnieść należy, iż większość Zrzeszeń prosperuje należycie, a liczba członków stale się powiększa i tak:

1. Zrzeszenie Emerytów w Andrychowie założone dnia 20 marca 1936 wykazuje w roku sprawozdawczym przyrost 15 członków. Praca Zarządu była niezmiernie intensywna; przy składkach 30 gr od członka, ofiarowano na FON 40 zł. Z końcem roku wynosiła pozostałość kasowa kwotę 50 zł.

2. Związek Emerytowanych Pracowników Państwowych, Samorządowych, Komunalnych i Wojskowych w Bielsku jest organizacją, wykazującą znakomitą działalność organizacyjną i gospodarczą.

Szczegółowe protokóły zebrań wykazują mrówczą pracę Zarządu, w roku sprawozdawczym zdolano zebrać na FON kwotę 489 zł oraz przekazano 50 zł na fundusz prasowy „Emeryta“ i 50 zł na budowę domu wypoczynkowego.

3. Stowarzyszenie Emerytów w Brodach istniejące od dnia 1. stycznia 1937 ustanowiło składki progresyjne wynoszące przy emeryturach do 100 zł miesięcznie 10, gr do 200 zł groszy 40, wyżej 200 zł miesięcznie groszy 60.

Stowarzyszenie zajmuje się dostarczaniem członkom na dogodnych warunkach środków opałowych, a także udziela pomocy dla pozostałej rodziny na wypadek śmierci członków.

4. Pomorski Związek Emerytów w Bydgoszczy z istniejących w poprzednim roku 200 członków, zdołał zatrzymać dotychczas tylko 144 płacących, jednakowoż i z tych 144 — 47 zalega stale z opłacaniem składek członkowskich. Z sprawozdania wynika, że Zarząd był dosyć ruchliwy, gdyż odbył 12 zebrań zwyczajnych, 2 nadzwyczajne walne zebrania, 1 walne zebranie roczne i 8 zebrań członków Zarządu. Sprawozdanie nie tłumaczy przyczyny spadku członków — wynika ona jednak prawdopodobnie z rozbicia członków na 2 organizacje wzajemnie się zwalczające, albowiem oprócz Pomorskiego Związku Emerytów istnieje tam jeszcze Stowarzyszenie Emerytów w Bydgoszczy, które związało swoich członków przymusem ubezpieczenia wzajemnego, z którego jednak się nie wywiązuje.

5. Znakomity rozwój wykazuje Stowarzyszenie emerytowanych urzędn. w Cieszynie szczególnie pod względem gospodarczym, jakkolwiek sprawozdanie złożone Zarządowi Związku Polskich Zrzeszeń Emerytalnych nie podaje liczby członków, ani stanu finansowego placówki. Rozwój gospodarczy zawdzięczyć należy zaopatrywaniu członków w opał na zimę.

6. Zrzeszenie Emerytów Państwowych i Samorządowych w Dębicy w sprawozdaniu swoim podało jedynie datę odbytego Walnego Zebrania oraz ilość członków.

Z sprawozdania nie da się wywnioskować ani działalności Zarządu ani rozwoju organizacji.

7. Stowarzyszenie Emerytów Polskich w Gdańsku powstałe w roku 1936, pomimo szczupłej ilości członków jest nadzwyczaj ruchliwe, odbywa bardzo często swoje zebrania na terenie Wolnego Miasta Gdańska, interweniuje u władz centralnych i miejscowych w kierunku obrony praw, a ponadto wysyła własnym kosztem delegata na posiedzenia Zarządu Związku.

8. Zrzeszenie Emerytów Państwowych i Samorządowych w Gorlicach, liczy 92 członków i wykazuje saldo 35 zł 56 gr.

Zrzeszenie to założyło kasę samopomocy z udziałami po 25 zł zwrotnymi w razie śmierci członka, a ponadto doraźny fundusz pośmiertny, do którego wszyscy członkowie wpłacają po 1 zł, na wypadek śmierci któregokolwiek członka, zebraną w ten sposób kwotę przekazuje Zarząd niezwłocznie rodzinie zmarłego członka.

Takie instytucje przy Zrzeszeniach Emeryckich wiążą członków najskuteczniej i stanowią znakomitą propagandę dla organizacji.

9. Stowarzyszenie Emerytów w Grybowie liczy tylko 50 członków płacących składki i to nieregularnie. W roku sprawozdawczym straciło 13 członków. Innych danych oprócz wykazanego salda za rok sprawozdawczy w kwocie 25,43 zł sprawozdanie nie zawiera.

10. Okręgowy Związek Emerytów w Jarosławiu liczy obecnie 241 członków. Sprawozdanie za rok 1938 nie podaje dalszych danych umożliwiających ocenę działalności, stwierdza jedynie, że Zarząd odbył 8 posiedzeń, na których omawiano sprawy zawodowe i miejscowe.

11. Związek Emerytowanych Urzędników Państwowych, Samorządowych, Komunalnych i Wojskowych w Katowicach, odbywa swoje zebrania regularnie co miesiąca. Składki miesięczne ustalone zostały zależnie od wysokości uposażeń członków na kwoty 20, 25 i 50 gr miesięcznie. Związek posiada 8 Filij na terenie Górnego Śląska i rozwija żywą działalność ideową i propagandową.

12. Stowarzyszenie Emerytów w Kętach, założone zostało dopiero w dniu 3 kwietnia 1938 r., do którego w dniu założenia przystąpiło 36 członków, dziś Zrzeszenie liczy 67-miu członków. Składki członkowskie

Czas odnowić prenumeratę na III. kwartał

unormowane zostały w tym Zrzeszeniu w ten sposób, iż zamożniejsi płacą miesięcznie po 30 gr, mniej zamożni po 15 groszy. W roku sprawozdawczym odbyły się 2 posiedzenia Zarządu co jest stanowczo za mało.

13. Zrzeszenie Emerytów w Kolbuszowej powstało również w r. 1938 i liczy obecnie 30 członków. Saldo kasowe wynosi kwotę zł 12,08. Ostatnie Walne Zgromadzenie przekazało na FON kwotę zł 5,—.

14. Związek Samopomoc w Krakowie sprawozdania nie złożył, oświadczając w krótkości, iż potrzebne dane znajdują się w organie Samopomoc. Takie postawienie kwestii nie powinno mieć miejsca, gdyż zmusza ono Zarząd do szukania za oceną działalności danego Zrzeszenia po wszystkich pismach, których zresztą Związkowi nikt nie nadsyła. Przebieg działalności należy umieścić w jednym sprawozdaniu i ułatwić w tym względzie pracę Zarządowi Związku.

15. Zjednoczenie Emerytów w Leżajsku liczy 43 członków. Sprawozdanie nie wykazuje jakimi sprawami zajmował się Zarząd w roku sprawozdawczym i jaki jest stan majątku Zjednoczenia.

16. Powiatowy Związek Emerytów w Limanowej zaznacza, że z pierwotnej liczby 100 członków, 40 członków przestalo należeć do Związku, tak, że pozostało zaledwie w nim 60-ciu. Działalności i stanu majątkowego sprawozdanie nie wykazuje. Saldo kasowe na rok 1939 wynosi 21.11 zł.

17. Stowarzyszenie Emerytów Państw. i Samorządowych województwa lubelskiego w Lublinie — liczy 75 członków. Stan kasy z końcem roku wynosił 76,90 zł.

Na terenie Lublina i jego okolicy mieszka bardzo wielu emerytów, lecz usiłowania Zarządu w celu powiększenia liczby członków nie odnoszą dotychczas pożądanego skutku.

Na tym odcinku należałoby rozwinąć żywszą propagandę — urządzić większe zebrania wszystkich emerytów zrzeszonych i niezrzeszonych, zaprosić jakiegoś obcego prelegenta, który potrafiłby wytłumaczyć obojętnym konieczność należenia do organizacji.

18. Polskie Towarzystwo Emerytowanych Pracowników Państwowych we Lwowie jest potężną organizacją, obejmującą swoją działalnością województwo lwowskie, posiadającą własne koła w miastach i miasteczkach. Zarząd wykazuje w swojej działalności niezmierną ruchliwość i przedsiębiorczość oraz ofiarność wyrażającą się w wysyłaniu na każde wezwanie i w każdej potrzebie na koszt Towarzystwa delegatów w celu obrony praw ogółu emerytów.

Towarzystwo prowadzi sprzedaż węgla dla członków na dogodne spłaty ratalne oraz pośrednictwo w wynajmowaniu mieszkań przez członków, posiada własną bibliotekę i wypożyczalnię książek, uzyskało zniżki biletów w teatrach i kinach, stworzyło opiekę lekarską dla członków, utrzymuje klub towarzyski dla emerytów. W roku sprawozdawczym przybyło 1132 nowych członków, co świadczy o zaufaniu do Zarządu i zrozumieniu przez emerytów konieczności organizowania się.

19. Powiatowy Związek Emerytów w Łańcucie zaznacza swoją ruchliwość przez odbywanie częstych posiedzeń oraz udzielanie pomocy członkom w formie zwrotnych, drobnych pożyczek, ponadto projektuje dostawę opału dla członków i założenie funduszu pogrzebowego.

20. Związek Emerytów w Mielcu liczy 56 czynnych członków, gotówka z końcem roku wynosi 177,—. Obrazu czynności sprawozdanie nie podaje.

21. Polski Związek Emerytów - Inwalidów Kolejowych w Krakowie, Koło Nowy Sącz, liczy 270 członków czynnych. Zarząd wykazał ruchliwość i żywotność urządziwszy w roku sprawozdawczym 14 posiedzeń zwyczajnych i nadzwyczajnych oraz 6 pełnych posiedzeń Zarądu. Sprawozdanie nie zawiera stanu funduszów.

22. Związek Emerytów w Oświęcimiu liczy 46 członków; saldo kasowe wynosi 48.06 zł. W ciągu roku sprawozdawczego odbyto 2 Walne Zebrania i 7 posiedzeń Wydziału, wygotowano i przesłano 4 memoriały w sprawie obrony praw i poprawy bytu emerytów.

W roku sprawozdawczym zebrano na fundusz prasowy kwotę 10,— zł oraz kwotę 36.— zł na FON.

23. Zrzeszenie Emerytów w Płocku po dokonanej zmianie Zarządu rozwija się pomyślnie. Pobiera ono od członków składki miesięczne w wysokości 50 gr z których utworzył się w roku sprawozdawczym przychód wynoszący kwotę 443 zł. Zrzeszenie brało udział przez swego delegata w zebraniach ogólnych emerytów w Warszawie; prowadzi pracę organizacyjną i propagandową.

24. Związek Okręgowy Emerytów Państw. w Poznaniu — zyskał w roku sprawozdawczym 6 nowych Filii i 321 nowych członków, posiada więc obecnie 44 dobrze prosperujące Filie, grupujące w sobie 3400 członków.

Zarząd Związku wykazał niezmierną ruchliwość organizacyjną i propagandową, saldo kasowe za rok sprawozdawczy wynosi 758,61 zł. Związek wydaje własnym kosztem i nakładem czasopismo „Emeryt", odbywa liczne posiedzenia i zebrania nadzwyczajne, pracuje niezmiernie intensywnie tak w kierunku organizacyjnym i propagandowym, jako też w kierunku ideowym nad obroną praw emerytów. Zarząd cechuje taka sama ruchliwość i ofiarność, jaką podniesiono przy charakteryzowaniu organizacji lwowskiej.

25. Stowarzyszenie Emerytów w Radomiu — powstałe dopiero w r. 1938 liczy obecnie 92 członków. Zarząd Stowarzyszenia rozwija bardzo żywą działalność propagandową i organizacyjną zmierzającą do skupienia wszystkich emerytów zamieszkałych w okręgu jego działalności. W tym celu wydrukował i wysłał 1000 sztuk odezw do emerytów, propagował konieczność organizowania się w 4 pismach codziennych, urządzał zebrania informacyjne, zwyczajne i nadzwyczajne, zbierał składki na Fundusz Obrony Praw, na fundusz prasowy i na fundusz Obrony Narodowej. — Saldo na r. 1939 wynosi 34,40 zł.

26. Związek Emerytów w Rohatynie — liczy 94 członków i rozwija bardzo ożywioną działalność na swoim terenie. Przy tej nieznacznej liczbie członków zdołał zebrać na FON kwotę 207.80 zł — odbywał często posiedzenia Zarządu oraz urządzał zgromadzenia zwyczajne i nadzwyczajne członków.

27. Zjednoczenie Emerytów w Samborze — liczy 425 członków. Saldo kasowe z końcem roku 1938 wynosi 268,98 zł. Stowarzyszeni utrzymują własny lokal. Na Dom Żołnierza zebrano kwotę 25,— zł oraz na FON kwotę 128,54 zł. Liczne posiedzenia Zarządu Stowarzyszenia oraz częste zwoływanie ogólnych zebrań członków świadczą o wielkiej ruchliwości Stowarzyszenia.

28. Związek Emerytów w Rzeszowie — liczy 504 członków, co zdaniem Zarządu tamtejszego jest niewystarczające, zwłaszcza, iż na terenie Rezszowa i okolicy zamieszkuje przeszło 1400 emerytów. Zarząd rozwijał bardzo ruchliwą działalność w kierunku gospodarczym, przy czym udało mu się opanować kasę udziałowców z kapitałem 80 tysięcy złotych przez swój Zarząd. Ponadto Związek Emerytów wszedł w kontakt z miejsc. organizacjami pracowników czynnych i wspólnie z tymi organizacjami wyjednał przyznanie dodatku drożyźnianego na terenie Copu. Poza tym zajmował się pracą propagandową i ideową, zbierał składki na dozbrojenie armii oraz na fundusz szkół polskich zagranicą.

29. Okręgowy Związek Emerytów w Sanoku liczy 180 członków, a więc rozrósł się znacznie, zwłaszcza iż stan członków w roku zeszłym wynosił 40 osób. — Działalność Zarządu była bardzo wydatna. Związek pracuje nad organizowaniem emerytów sąsiednich powiatów.

30. Związek Emerytów w Śniatynie liczy 47 członków. Związek popiera wszystkie zamierzenia zdążające do poprawy bytu i do zorganizowania emerytów i jest zdania, że z ulg uzyskiwanych przez Zrzeszenia nie powinni korzystać emeryci, nie należący do Zrzeszeń.

31. Okręgowy Związek Emerytów w Stanisławowie — liczy 85 członków. Sprawozdanie nie wykazuje stanu kasowego, informuje tylko o ilości odbytych posiedzeń oraz o utrzymywaniu kontaktu z lokalnymi organizacjami, jakoteż współpracą z Międzyzwiązkowym Komitetem Emerytów w Krakowie.

32. Zrzeszenie Emerytów w Starym Sączu — wykazuje wzrost liczby członków, która z 83 w roku ubiegłym podniosła się w roku sprawozdawczym do liczby 109 osób. — Pozostałość kasowa na rok bież. wynosi 198,46 zł. Zarząd odbywa tygodniowe zebrania, celem wspólnej wymiany myśli i informuje przychodzących o sprawach bieżących, udziela informacji w sprawach zawodowych.

33. Związek Emerytów Państwowych Wdów i Sierót w Tarnobrzegu powstał w r. 1933. — Składki miesięczne wynoszą 25 gr, również po 25 gr wynoszą składki do funduszu pośmiertnego. — Ruch organizacyjny niezmiernie słaby, wymaga koniecznie żywszej działalności Zarządu.

34. Wojewódzki Związek Stałej Delegacji w Tarnopolu — liczy 350 członków, tak z Tarnopola jak i z 5-ciu najbliższych powiatów. Odbył w roku sprawozdawczym 4 posiedzenia, pracuje ideowo i organizacyjnie.

35. Wojewódzki Związek Emerytów Państwowych-Wojskowych-Kolejowych w Tarnopolu istnieje od roku 1922, liczy obecnie 128 członków. Składki członków wynoszą od 20 do 60 gr miesięcznie. Nadwyżka kasowa na rok 1939 wynosi 435,67 zł. Związek udziela członkom drobnych pożyczek zwrotnych, utrzymuje pomoc lekarską, zaopatruje członków w opał i w produkty żywnościowe. W roku sprawozdawczym odbyto 7 posiedzeń, załatwiono cały szereg spraw dotyczących członków i ich rodzin, pracowano organizacyjnie, propagandowo i ideowo.

36. Okręgowy Związek Emerytów w Tarnowie — liczy 326 członków skupionych tak w Tarnowie jako też w Brzesku. Zarząd rozwijał bardzo dodatnią działalność pod względem organizacyjnym i gospodarczym, zebrał na FON. 135,43 zł oraz na fundusz prasowy 23,— zł. Odbył cały szereg posiedzeń Zarządu oraz ogólnych zebrań emerytów.

Walne zebranie odbyte w dniu 22 maja 1938 r. zamianowało ks. Infułata Dr Józefa Lubelskiego członkiem honorowym Związku. Przy Związku istnieje biblioteka, z której korzystają członkowie, ponadto Związek udziela zwrotnych zapomog członkom, w najbliższym czasie otwiera kasę samopomocy. Stan majątku Związku wraz z inwentarzem i biblioteką wynosi 3196,87 złotych.

37. Stowarzyszenie Emerytów w Tuchowie liczy 49 członków. Stan majątku wynosi 53.12 zł. Związek założony został 31 lipca 1938 r.

38. Związek Emerytów Kolejowych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie jest samodzielną organizacją statutową niezależną od Związków kolejowych, prowadzących u siebie sekcje emerytalne. Związek ma prawo tworzenia Filij. Prace organizacyjne i propagandowe w toku.

39. Ogólny Związek Emerytów Polskch w Wieliczce — liczy 98 członków płacących i 18 członków zwolnionych od składek członkowskich. Związek odbył 3 Walne Zebrania i liczne posiedzenia Zarządu. Sprawozdanie podnosi, iż zamożniejsi emeryci uchylają się od należenia do Związku, a zarazem stawia wniosek o rozwinięcie przez Związek nacisku na emerytów, by zaprzestali. chodzić luzem i jednoczyli się w organizacjach.

40. Związek Emerytów w Wilnie — jak wynika z obszernego sprawozdania z Walnego Zebrania w dniu 26 lutego 1939 r. prowadził agendy pożyczkowe i zapomogowe, jednakowoż sprawozdanie nie zawiera danych co do stanu majątkowego Związku.

41. Zjednoczenie Emerytów w Zagórzu pracuje intensywnie z całym poświęceniem i mimo małej liczby członków może poszczycić się poważnymi sukcesami ideowymi i propagandowymi. Członkowie złożyli na FON. kwotę 178,45 zł, odbywają częste zebrania i jednają dalszych członków. Członków według poprzednich zapisków liczy Związek 78-miu.

42. Stowarzyszenie Emerytów w Żywcu — liczy 112 członków. Wykazuje wielką ruchliwość, dostarcza członkom opału po niższych cenach, złożyło datki na Zaolzie oraz na budowę „Domu Strzelca w Żywcu“, ponadto wypłaciło z Funduszu Pogrzebowego zapomogę pozostałej rodzinie.

Jak z przytoczonych relacyj wynika, 9 organizacyj należących do Związku nie nadesłały dotychczas swoich sprawozdań, o co ponownie uprzejmie prosimy. Interesując się żywo ruchem organizacyjnym emerytów Zarząd Związku Polskich Zrzeszeń Emerytalnych wyraża zdziwienie, iż do tej pory nie zgłosiły swego przystąpienia do Związku organizacje *emerytów w Jaśle, Kołomyi i Przemyślu,* prosi członków należących do tych organizacyj o spowodowanie zarządów miejscowych do zgłoszenia swego przystąpienia.

Również nie posiadamy żadnych wiadomości o życiu emerytów w Sandomierzu, Złoczowie, a także na wschodnich rubieżach Rzeczypospolitej. Prosimy życzliwych emerytów tamtejszych o informacje, który z emerytów na tamtejszych terenach nadawałby się do zorganizowania emerytów i założenia na miejscu stosownych ośrodków organizacyjnych.

Wykonanie budżetu

Zamknięcie budżetowe za kwiecień br. a więc za pierwszy miesiąc nowego okresu budżetowego wykazuje wydatki w kwocie 202,9 miln. W tym samym okresie w roku zeszłym wynosiły wydatki kwotę 199,4 miln. złotych. Zwiększenie budżetu w bieżącym roku o 3,5 miln. byłoby zupełnie usprawiedliwione, gdyby się uwzględniło większe wydatki na dozbrojenie. Niestety, z zestawienia wydatków Ministerstwa Spraw Wojskowych przekonać się można, że wynosiły one w tym miesiącu o 1,8 miln. mniej niż w kwietniu 1938, co tłumaczy się składanymi przez społeczeństwo ofiarami na Fundusz Obrony Narodowej, wobec czego przychodzi się do przekonania, że wydatki budżetu cywilnego wzrosły właściwie o przeszło 5 miln. złotych, z których na oświatę przypada 1,4 miln., na emerytury 2,2 miln., reszta na renty i inne wydatki osobowe.

Prasa codzienna omawiając wzrost emerytur nazywa je beczką „Danaid“ w naszym budżecie, zalecając ostrożność w wydatkach cywilnych.

Faktycznie wydatki na emerytury są beczką „Danaid“, należy jednak zastanowić się nad tym, dlaczego wydatki na emerytury w Polsce rosną w sposób nieproporcjonalny i nie znajdują pokrycia w budżecie normalnym.

Najważniejszym powodem braku pokrycia na zaopatrzenia emerytalne jest zwolnienie tak zawodowych wojskowych jako też wszystkich funkcjonariuszów państwowych od opłat emerytalnych. Rzecz to niespotykana w żadnym państwie, by jakaś kategoria pracowników jakiejkolwiek instytucji, mająca w przyszłości otrzymać zaopatrzenie na starość lub na wypadek niezdolności do zarobkowania, nie musiała wpłacać żadnych kwot na stworzenie sobie tego zaopatrzenia na starość.

Nawet w Polsce wszystkie inne kategorie pracowników a więc bankowych, fabrycznych itp. opłacać muszą poważne kwoty na zabezpieczenie emerytur wzgl. rent starczych, wyłączeni od opłat są jedynie pracownicy państwowi.

Po wejściu w życie ustawy emerytalnej z dnia 11. XII. 1923 Dz. Ust. 6/24 poz. 46 wszyscy funkcjonariusze cywilni i wojskowi obowiązani byli na mocy przepisów art. 7 tej ustawy, uiszczać opłatę w wysokości 3% uposażenia tytułem świadczeń emerytalnych; wówczas nie było trudności w zaspakajaniu wydatków na emerytury. Niestety, późniejsze rozporządzenia uchyliły to postanowienie a w szczególności zwolniły od opłat emerytalnych zawodowych wojskowych od dnia 1 kwie-

tnia 1929 r. zaś funkcjonariuszów cywilnych od dnia 1 lutego 1934 r. (rozporządzenie Prez. R. P. z 28 października 1933 r. poz. 663 Dz. U.) wskutek czego państwo musiało stale dokładać coraz większe sumy do uposażeń emerytalnych, zwiększonych zresztą wskutek masowego przenoszenia ludzi młodych i zdrowych na emerytury oraz przyznawania emerytur takim, którzy nigdy w żadnym urzędzie państwowym nie służyli.

Sposób zapobieżenia nadmiernemu wzrostowi emerytur wzgl. wydatkom Skarbu Państwa na te cele jest prosty i nieskomplikowany, potrzeba go jednak przeprowadzić konsekwentnie i zgodnie z wymaganiem samego życia. Należy uchylić rozporządzenia zwalniające wojskowych i funkcjonariuszów państwowych od opłat na emerytury oraz pobrać jednorazowo opłaty od wszystkich tych, którzy otrzymali emerytury bez wpłacania na nie datków emerytalnych. Te opłaty jednorazowe możnaby zresztą rozłożyć na raty.

Opłacanie składek emerytalnych przez czynnych funkcjonariuszów i zawodowych wojskowych leży w ich własnym interesie, inaczej nie można sobie wyobrazić uprawnień do zabezpieczenia utrzymania na starość. Jeżeli emerytom posiadającym służbę zaborczą i opłacającym przez cały czas tej służby datki emerytalne, ukrócono emerytury, na czym oprą swoje prawa emerytalne przyszli pensjoniści, którzy takich datków nie opłacają?

Czy w razie zmiany stosunków, nie powie się im kiedyś krótko i węzłowato: „bądźcie zadowoleni, że mieliście utrzymanie przez cały czas służby, dziś nie mamy ani pieniędzy, ani obowiązku wobec was"?

W interesie publicznym należy powyższą sprawę wziąć pod szczegółową rozwagę.

ORZECZNICTWO N. T. A.

w sprawach emerytalnych w roku 1938

Nr 1537 A.

Zatarcie skazania, przewidziane w § 1 art. 90 K.K. poz. 571/1932 Dz. Ust., rodzi dla pracownika kolejowego, wydalonego ze służby z powodu skazania wyrokiem sądowym, skutki, przewidziane przepisem § 10 ust. 7 p. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 28 stycznia 1934 poz. 74 Dz. Ust. (nabycie prawa do zaopatrzenia emerytalnego od daty zatarcia skazania). (Teza).

Na skutek skargi Stefana O. na orzeczenie Ministerstwa Komunikacji z 24 marca 1936 r., dotyczące emerytury, N. T. A. uchylił zaskarżone orzeczenie z powodu niezgodności z prawem.

(Wyrok z 21 marca 1938 l. rej. 2737/36).

Uzasadnienie: Skarżący Stefan O., były torowy kolejowy, skazany został wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z 20 grudnia 1921 r., za zbrodnię oszczerstwa na karę 6 miesięcy ciężkiego więzienia (obniżonej następnie w myśl dekretu amnestyjnego Naczelnika Państwa z 19 lutego 1919 r. do połowy), w związku z czym decyzją Dyrekcji Kolei Państwowych we Lwowie z 28 września 1923 r. wydalony został w myśl § 120 obowiązującej na obszarze b. zaboru austriackiego ordynacji służbowej ze służby kolejowej bez postępowania dyscyplinarnego.

Dnia 1 kwietnia 1935 r. O. wniósł do Dyrekcji prośbę o przyznanie mu zaopatrzenia emerytalnego, dołączając do niej postanowienie Sądu Okręgowego Karnego w Krakowie z 27 stycznia 1934 r. o zatarciu jego skazania i zarządzeniu wykreśleniu go z rejestrów karnych; prośbie tej Dyrekcja decyzją z 18 kwietnia 1935 r. odmówiła.

Odwołania od tej decyzji Ministerstwo Komunikacji orzeczeniem z 24 marca 1936 r. nie uwzględniło z uzasadnieniem, iż odzyskanie przez O. praw przez zatarcie skazania w trybie art. 90 K. K. pozostaje bez wpływu na utracone prawa emerytalne, to znaczy, iż prawa te nie odżywają. Skoro bowiem — wywodzi Ministerstwo — prawa emerytalne gasną, nie na mocy postanowień ogólnych, t.j. kodeksu karnego, lecz na mocy przepisów specjalnych, mianowicie służbowych (pragmatyki i przepisów emerytalnych), to przywrócenie praw emerytalnych może nastąpić tylko i jedynie na podstawie wspomnianych przepisów specjalnych. Tak więc odzyskanie przez O. utraconych w związku z karno-sądowym skazaniem praw emerytalnych mogłoby nastąpić na zasadzie postanowień rozporządzenia Rady Ministrów z 28 stycznia 1934 poz. 74 Dz. Ust., wymienionych w § 10 ust. 9 p. 1 tylko przez akt łaski, będący prerogatywą Prezydenta Rzeczypospolitej.

Rozpatrując skargę na powyższe orzeczenie N.T.A. rozważył, co następuje:

Według przepisów § 1 art. 90 K. K. z 11 lipca 1932 poz. 571 Dz. Ust., na którym skarżący opiera swe roszczenie po upływie 10 lat od odbycia darowania lub przedawnienia kary sąd może zarządzić na wniosek skazanego zatarcie skazania, przy czym § 4 stanowi, iż w razie zarządzenia zatarcia skazanie uważa się za niebyłe.

Pozwana władza odmawiając żądaniu skarżącego, powołuje się na przepis p. 1 ust. 7 § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z 28 stycznia 1934 poz. 74 Dz. Ust. i wywodzi, że tylko te przepisy jako specjalne mogą mieć do roszczeń emerytalnych zastosowanie, a ponieważ akt łaski Prezydenta Rzeczypospolitej, mianowicie darowanie skutków skazania w spornym przypadku nie nastąpił, roszczenie skarżącego jest nieuzasadnione.

Stanowiska pozwanej władzy Trybunał nie uznał za słuszne.

Cytowany przepis p. 1 ust. 7 § 10 rozporządzenia z 28 stycznia 1934 r. stanowi, iż były pracownik, którego wydalono ze służby na skutek skazania prawomocnym wyrokiem Sądu Karnego na dodatkową karę utraty praw publicznych, nabywa prawo do zaopatrzenia emerytalnego „w razie darowania mu skutków skazania lub ukarania dyscyplinarnego".

Przepis ten nie zawiera przyjętego przez pozwaną władzę ograniczenia, że darowanie skutków skazania w rozumieniu tego przepisu może nastąpić tylko w drodze łaski Prezydenta Rzeczypospolitej.

Przeciwnie, dosłowne brzmienie tego przepisu wskazuje, iż rozporządzenie to kwestię, kto ma darować skutki skazania, pozostawia otwartą. A ponieważ nie może ulegać wątpliwości, że prawo darowania skutków karnych ma oprócz Prezydenta Rzeczypospolitej z mocy wynikających z ustawy konstytucyjnej prerogatyw również ustawodawca i skoro kodeks karny przewiduje w art. 90 instytucję zatarcia skazania (przy czym w razie zarządzenia przez sąd zatarcia — „skazanie uważa się za niebyłe"), dalej, skoro w odniesieniu do skarżącego zatarcie skazania dokonane zostało w trybie określonym w art. 90 kodeksu karnego, przeto należało uważać, iż pozwana władza, odmawiając żądaniu skarżącego z przyczyn w zaskarżonym orzeczeniu przytoczonych, oparła się na mylnych przesłankach prawnych.

Kierując się tymi rozważaniami N. T. A. zaskarżone orzeczenie uchylił z powodu niezgodności z prawem.

Prosimy Czytelników o wyrównanie zaległej prenumeraty

Listy z kraju

Zamość: Każdy numer „E m e r y t a“ daje dowody nadzwyczajnej pracowitości i staranności zespołu redakcyjnego i wzbudza we mnie podziw.

Przeglądając kiedyś u jednego z znajomych posłów preliminarz budżetowy na pewien rok, zwracałem uwagę na to, iż jest on tak ułożony, iż kto chciałby sprawdzić np. w starszych rocznikach stan personelu zatrudnionego w danym resorcie, musiałby prowadzić kilkudniowe obliczenia z rozmaitych tabel i tabelek oraz z uzasadnień poszczególnych pozycyj budżetowych, aby dojść wreszcie do jakiegoś pozytywnego wyniku.

Redakcja „Emeryta“ musiała zadać sobie naprawdę ogromnie wiele trudu zanim zdołała wypośrodkować ilość etatów w poszczególnych stopniach służbowych w każdym Ministerstwie w rozmaitych okresach i sporządzić tak przejrzysty przegląd, oparty na źródłach, o czym świadczą roczniki i strony preliminarzy powoływane w uwadze zestawienia.

Statystyki takiej nie było dotychczas i trudno było zorientować się, na czym polegały wrost wydatków personalnych i rozbudowa naszej biurowości, a w końcu, kiedy mnożenie etatów miało największe nasilenie.

Przy posiadaniu takiej statystyki, — którą powinni zainteresować się przede wszystkim posłowie i senatorowie — można z łatwością znaleźć wady w organizacji naszych urzędów i skutecznie im zapobiec.

Wyrażając podziękowanie i cześć dla Redakcji, która te rzeczy uprzystępnia, życzę jej, by ogrom jej pracy zrozumiany został przez Czytelników „Emeryta“, którzy powinni zainteresować się tymi zestawieniami i zwrócić na nie uwagę przedstawicieli Izb Parlamentarnych w swoich Okręgach. **R. M.**

Kraków: Prasa codzienna przyniosła wiadomość, iż na jednym z ostatnich posiedzeń Rady Miejskiej w Warszawie, odczytany został ciekawy dokument t. j. poufny cyrkularz dla lekarzy Miejskiej Pomocy Lekarskiej. Napuszony styl tego okólnika, pozujący na patriotyzm i przemawiający do ambicji lekarzy, jako najofiarniejszej warstwy narodu, podaje im jako fizjologiczny obowiązek, dbanie o sprawność, celowość i rozwój instytucji, w której pracują i krytykuje dotychczasowe humanitarne ich postępowanie wobec chorych, a w końcu zaleca co następuje:

„nakładamy obowiązek na wszystkich lekarzy, by ograniczyli frekwencje żądających opieki lekarskiej przez:

1) bezwzględne usuwanie pseudo-chorych, nie oglądając się ani na ich reklamacje, ani na reklamacje organizacyj, do których należą;
2) **ograniczenie kosztownego i zazwyczaj bezcelowego leczenia emerytów;**
3) ograniczenia zapisywania kosztownych lekarstw i specyfików.

To ma być przykład dla najofiarniejszej w narodzie warstwy społeczeństwa, która w ten antyhumanitarny sposób ma robić oszczędności na chorych, uważając zgóry leczenie **emerytów za bezcelowe.**

Najcharakterystyczniejsze w tej sprawie jest zakończenie cyrkularza oświadczeniem, iż powstałe w ten sposób oszczędności, mogą być przeznaczone na kolonie letnie, na chwałę Ojczyzny itd., itd.

Słusznie pisał „EMERYT“, iż emeryci nie cieszą się wielką sympatią w górnych warstwach, ośmielam się jednak zaznaczyć, że mimo ciężkiej sytuacji materalnej społeczeństwa, nie wolno kosztem zdrowia ludzkiego robić oszczędności pod żadnym pozorem, a lekarz — chociażby był nawet tak ofiarny, jak to wyraża wspomniana na wstępie odezwa — **nie ma prawa i nie śmie odmawiać pomocy** i porady ludziom, zwracającym się do niego o poratowanie zdrowia, albowiem postępowanie takie jest niezgodne z lekarską etyką a nawet koliduje z postanowieniami kodeksu karnego.

(Redakcja „EMERYTA“ zwraca uwagę Naczelnej Izbie Lekarskiej w Warszawie na powyższą skandaliczną odezwę i prosi ją o zajęcie odpowiedniego stanowiska).

Augustów: Według sprawozdania z ostatniego Walnego Zgromadzenia Związku Polskich Zrzeszeń Emerytalnych, wysunięto na tym zebraniu projekt zorganizowania rzesz emeryckich w całej Polsce na jednolitych postanowieniach statutowych i utworzenia Wojewódzkich Związków Emerytalnych, które miałyby prawo zakładania Filij na terenach swoich województw i przyczyniły się do silniejszego zorganizowania wszystkich emerytów w Polsce.

Wyrażamy nadzieję, że ten słuszny wniosek, zostanie w najbliższym czasie uwzględniony i że przestaną istnieć najrozmaitsze przepisy statutowe, odbiegające często od właściwego naszego zadania, z drugiej strony przez takie ujęcie sprawy organizacja nasza znacznie się rozrośnie i stanie się silniejszą i więcej zwartą.

Prosimy o podanie w „Emerycie“ czy odpowiednie prace przygotowawcze zostały już rozpoczęte, albowiem bardzo wiele miejscowości wstrzymuje się z zakładaniem i organizowaniem nowych zrzeszeń, czekając na wzorowy statut Związku Polskich Zrzeszeń Emerytalnych w Warszawie. **M. Rybski.**

Komunikaty

Posiedzenie Zarządu Okręgowego Związku Emerytów Państwowych na Poznańskie i Pomorze odbędzie się w Poznaniu **dnia 21 czerwca 1939** o godzinie 11.

Osobnych zaproszeń nie wyślemy.

Członkowie Zarządu będą mieli sposobność uczestniczenia w Nadzwyczajnym Zebraniu, zwołanym na godzinę 17 w tym samym dniu przez Filię Poznań.

Przedmiotem obrad Zarządu sprawy bieżące.

Osobę umiejącą dokonać tłumaczenia z języka szwedzkiego na polski, prosimy o podanie swego adresu w celu porozumienia się. **Redakcja.**

Broszurę pt. **„Emerytury“**, zawierającą ustawę emerytalną z r. 1923 wraz z rozporządzeniem wykonawczym i wszystkimi późniejszymi ustawami i rozporządzeniami uzupełniającymi, łącznie z ustawą z dnia 12 marca 1938 r. — **po zniżonej cenie 2.50 zł wraz z przesyłką pocztową wysyłamy natychmiast po zamówieniu.**

Podręcznik ten jest niezbędny dla każdego Zrzeszenia Emerytów i dla każdego emeryta.

Administracja

Nadzwyczajne Walne Zebranie Związku Emerytów Państwowych, Wdów i Sierót Filli Poznań, odbędzie się w środę, dnia 21 czerwca br. o godz. 17-tej w sali hotelu „Polonia“, ul. Grunwaldzka 18 (wejście z ulicy Stolarskiej) z następującym porządkiem dziennym:

1. **Zagajenie.**
2. **Odczytanie protokołu z ostatniego zebrania.**
3. **Uchwalenie aktualnej rezolucji.**
4. **Sprawozdanie Zarządu Filii (wygłosi prezes pan Jaślar).**
5. **Referat o sprawach aktualnych wygłosi Prezes Okręgu p. Gizella.**
6. **Wnioski i wolne głosy.**
7. **Zamknięcie.**

P. T. Członków Związku prosimy uprzejmie o liczny udział.

Za Zarząd:

W. TROJANOWSKI sekretarz. **A. JAŚLAR** prezes.

Komunikat Skarbnika

Uzupełnienie: W końcu grudnia 1938 r. nadeszły składki na fundusz prasowy, które dotąd nie zostały ogłoszone:

Bałaziński Stanisł., 5 zł, Grabowski Adolf 0,50 zł, Gasiński Władysław 2,50 zł, Iwaszkiewicz Stanisł. 1,— zł, Obrębski Adolf 3,— zł, Wdowicki Władysł. 1,— zł, Zrzeszenie Emerytów Czortków 5.— zł.

Sprostowanie: W Nr 10 „Emeryta“ ogłoszono na fundusz prasowy Filia Kępno 2,— zł, ma być 5,— zł.

Odpowiedzi Redakcji

WP. B., Furs: Artykuł 71 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 Dz. U. Nr. 36 poz. 341 o postępowaniu administracyjnym stanowi co następuje:

„Jeżeli nie ma podstawy prawnej lub faktycznej do merytorycznego załatwienia sprawy, będącej przedmiotem podania, władza pozostawia je bez załatwienia, a sprawę wszczętą już umarza, czyniąc odpowiednią adnotację na akcie i w miarę okoliczności, zawiadamiając petenta'.

Podanie WPana faktycznie nie miało podstawy prawnej, albowiem ustawa z dnia 30 marca 1939 r. Dz. U. Nr. 28 poz. 183, jak wyjaśniliśmy w „EMERYCIE" Nr. 9 z dnia 1 maja br. str. 2, — odnosi się wyłącznie do tych, którzy przeszli w stan spoczynku na podstawie nowego uregulowania stosunku służbowego oficerów W.P. dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1937 r. Dz. U. Nr. 20 poz. 128 wobec czego żądanie przerachowania starej emerytury nie miało żadnych podstaw.

Związek Emerytów Państw. w Poznaniu nie rozporządza funduszami, z których mógłby udzielić jakiejkolwiek pożyczki; planowana Kasa Samopomocy nie doszła do skutku. Zresztą jej postanowienia mogłyby obejmować jedynie członków tutejszego Związku.

Wszystkim Czytelnikom podajemy do wiadomości, że sprawozdanie z posiedzenia Zarządu Związku Polskich Zrzeszeń Emerytalnych odbytego w Warszawie w dniu 12 bm. — z powodu wyczerpania miejsca w niniejszym numerze — podamy w numerze następnym.

WP. Fr. Różycki: Wyjaśniamy, że do wysługi emerytalnej zalicza się niezależnie od postanowień art. 105 ustawy emerytalnej:

a) okresy odbywania kar pozbawienia wolności lub administracyjnego zesłania orzeczonych przez władze państw zaborczych za czynną działalność, zmierzającą do odzyskania niepodległości Państwa Polskiego oraz okresy przebywania w areszcie zapobiegawczym za taką działalność;

b) okresy czynnej działalności, zmierzającej do odzyskania niepodległości Państwa Polskiego, stwierdzonej przez nadanie Krzyża Niepodległości, bądź Medalu Niepodległości.

Okresy powyższe zalicza Minister Skarbu — o ile chodzi o funkcjonariuszów państwowych, zaś o ile chodzi o zawodowych wojskowych Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

WP. K. Wierzbicki: Nie może WPan uwierzyć w to, by znalazł się urzędnik, który w jednym dniu potrafi załatwić 500—600 osób, a w niektórych dniach nawet więcej, i wątpi by w takich wypadkach żadna z osób nie czekała dłużej jak 20—30 minut na swoją kolejkę?

Mieliśmy takie same wątpliwości, jednakowoż sprostowanie urzędowe zamieszczone w Nr. 11 „EMERYTA" nasze wątpliwości rozwiało, gdyż jak z niego wynika, takie załatwianie spraw jest możliwe. Nie umiemy tylko pogodzić stosunku liczby interesentów do liczby minut oczekiwania, gdyż przyjęcie 500—600 interesentów dziennie w odstępach 20 najwyżej do 30 minut, wymaga 106 godzin a przyjmowanie stron trwa tylko od 9—13-ej, tak przynajmniej wynika z sprostowania, któremu musi się wierzyć, gdyż zawiera podpis i pieczęć urzędową.

WP. Okoński: Ponieważ wyraża WPan zdziwienie, że sprostowania zamieszczamy bez uwag wyjaśniających, podajemy treść odnośnego przepisu dekretu prasowego z dnia 21 listopada 1938 r. Dz. Ust. nr. 89 poz. 608:

„Art. 28 (1). Sprostowanie umieścić należy w najbliższym lub następnym numerze czasopisma, w tym samym miejscu i takim samym drukiem oraz pod równie widocznym nagłówkiem co prostowana wiadomość.

(2) Nie wolno zmieniać nadesłanego tekstu sprostowania ani osłabiać jego znaczenia za pomocą nagłówka, ani też dodawać uwag w tym samym numerze.

(3) Sprostowanie wydrukować należy w języku czasopisma. Jeżeli sprostowanie nadesłano w języku polskim, redaktor zarządzi bezpłatne przetłumaczenie sprostowania na język czasopisma i zamieści w druku wzmiankę, że sprostowanie podano w przekładzie redakcyjnym.

WP. Iżycki, Przytuki: Dziękujemy uprzejmie za nadesłane znaczki pocztowe.

WP. Bujak, Sosnowa: Jeżeli przesłużył Pan 32 lat, spensjonowanie Pana nie było tak bardzo przedwczesne. W jakiej branży Pan służył? Powrót do służby na razie niemożliwy, gdyż musiałoby się kogoś spensjonować, by przyjąć Pana.

Od Administracji

Z dniem 1 lipca 1939 r. rozpoczyna się trzeci kwartał abonamentowy. Prosimy uprzejmie wszystkich Prenumeratorów o łaskawe nadesłanie możliwie do dnia 25 bm. prenumeraty, ze względu na konieczność ustalenia wysokości nakładu. Jeżeli pismo ma prosperować musi mieć ustaloną liczbę stałych prenumeratorów. Pracując w ciężkich warunkach, nie możemy bez szkody dla naszego wydawnictwa wysyłać pisma na kredyt.

Prenumerata musi być uiszczana kwartalnie z góry, przy czym rozumiemy kwartał kalendarzowy (1. VII. do 30. IX. i t. d.).

Prenumeratę prosimy przesyłać wyłącznie przekazami rozrachunkowymi Nr 50, dołączonymi do niniejszego numeru. Przekazami tymi nie można uiszczać ani składek członkowskich, ani datków na fundusz prasowy i inne cele.

Na przekazach rozrachunkowych, pocztowych i blankietach prosimy *na odwrotnej stronie podawać czytelny adres i tytuł wpłaty,* którego brak *powoduje opóźnienie wysyłki czasopisma.*

O każdorazowej zmianie adresu, prosimy zawiadomić *pisemnie* Administrację „Emeryta", podając czytelnie *nowy adres (w nawiasach stary)* i to najpóźniej *do 10-go* (dla nru z 15-go) *i do 25-go* (dla n-ru z 1-go), celem uniknięcia zwłoki w wysyłce czasopisma.

Reklamacje w sprawie nieotrzymania lub późnego doręczania czasopisma należy wnosić niezwłocznie pisemnie bez opłaty pocztowej do Urzędu Pocztowego (doręczeniowego).

Czytelników, którzy do *dnia dzisiejszego nie przekazali prenumeraty za II kwartał br. (pomimo, że otrzymują bieżące numery) upraszamy o odwrotne uregulowanie należności.*

Prosimy Zarządy Filii, by **spisy imienne prenumeratorów** zestawione w porządku alfabetycznym z podaniem dokładnego miejsca zamieszkania i napisane czytelnie, nadesłano najpóźniej

do 20 czerwca 1939 r.

W spisach prosimy **wyszczególnić tylko tych członków, za których przekazaną zostanie prenumerata za III. kwartał 1939 r.**

PODZIĘKOWANIA.

WP. Piechockiemu Stanisławowi dziękujemy za ofiarowane książki: 1) „Jestem Umarły"; 2) „Miesiąc na Czerwonej Przełęczy"; 3) „Pan Dziedzic Ballantraf"; 4) „Wielki Pandollo"; 5) Zaufajcie Psymithowi"; 6) Życie, Przygody i Rozboje Morskie Osławionego Kapitana Singletona"; 7) „Dyrektor Central-Hotelu".

Biblioteka Związku Emerytów

WP. Drzewiecka Anna. Poznań: Dziękujemy za ofiarowanie książki pt.: „Dziewczęta", „Karol i XX Wiek", „Rozjaśnione Mroki", „Ostatnia Gra" oraz „Żółty Szatan".

SPROSTOWANIE.

W nr 10 „Emeryta" do komunikatu skarbnika wkradł się błąd, gdyż nie Kolawski ale p. **Kowalski Władysław** ofiarował na FON Mk. 58,50.

Wydawca i m. wyd.: Okręg. Zw. Emerytów w Poznaniu Matejki 54. Odpowiedzialny redaktor: Stanisław Heyducki, ul. Kwiatowa 10.
Zakład i miejsce odbicia: Drukarnia Dziennika Poznańskiego S. A. w Poznaniu, Pocztowa 9.